B A O U

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

(ગુજરાત સરકાર દ્વારા સ્થાપિત)
"જ્યોતિર્મય" પરિસર,
શ્રી બાલાજી મંદિરની સામે, સરખેજ-ગાંધીનગર હાઈવે,
છારોડી, અમદાવાદ-૩૮૨ ૪૮૧
E-mail: feedback@baou.edu.in Website : www.baou.edu.in

સત્રીયકાર્ય જાન્યુઆરી – ૨૦૧૬

સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ : (BDP)

પાઠયક્રમ શીર્ષક

FHS-01

માનવવિદ્યાઓ અને સમાજવિજ્ઞાનોમાં બુનિયાદી અભ્યાસક્રમ:- FHS-01

અભ્યાસકેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :-૩૦/૦૬/૨૦૧૬

નોંધ :- વિદ્યાર્થીઓએ નિયત સમય મર્યાદામાં સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર પર જમા કરાવવા તેમજ મૂલ્યાંકન થયા બાદ મૂલ્યાંકન પત્રક સાથે અભ્યાસ કેન્દ્ર પરથી પરત અવશ્ય લેવું.

:-જમા કરાવવાની છેલ્લી તારીખ :-૩૦/૦૬/૨૦૧૬ પછી વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા મોકલાવેલ સ્વાધ્યાયકાર્ય સ્વીકારવામાં આવશે નહી.

સત્રીયકાર્ય માટે આવશ્યક સૂચનાઓ

પ્રિય વિદ્યાર્થી મિત્રો

દૂરવર્તી શિક્ષણમાં અભ્યાસ માટે દરેક અભ્યાસક્રમમાં પાઠયક્રમ દીઠ સ્વાધ્યાયકાર્યો રજૂ કરવા ફરજીયાત છે. આ યુનિવર્સિટીમાં વર્ષ ૨૦૦૮ સુધીના પ્રવેશાર્થીઓ માટે B.A./B.Com ના પ્રથમ વર્ષ, બીજા વર્ષ તેમજ ત્રીજા વર્ષના તમામ અભ્યાસક્રમ/પાઠયક્રમમાં ચાર ક્રેડિટના પાઠયક્રમમાં બે અને આઠ ક્રેડિટના પાઠયક્રમમાં ત્રણ સ્વાધ્યાયકાર્યો તૈયાર કરવાનો નિયમ હતો. એકેડેમીક પ્લાનીગ બૉડની (A.P.B.મંજૂરીથી) ઓગષ્ટ-૨૦૦૯ થી પાઠયક્રમ દીઠ એક-એક સ્વાધ્યાયકાર્ય રજૂ કરવાની નવી પદ્ધતિ શરૂ થયેલ છે. તેથી આપને પાઠયક્રમ દીઠ એક-એક સ્વાધ્યાયકાર્ય જે અભ્યાસ કેન્દ્ર પરથી મેળવવાના હોય અને તેને નિશ્ચિત થયેલ છેલ્લી તારીખમાં સ્વ-અધ્યયનના આધારે તૈયારી કરી, પોતાના અભ્યાસ કેન્દ્ર પર જમા કરાવવાના રહેશે. દરેક સ્વાધ્યાયકાર્ય માટે ૧૦૦ ગુણ નિશ્ચિત છે. જેમાં પાસ થવા માટે ૩૬ ગુણ જરૂરી છે. પરિણામમાં તેનો ભારાંક 30% છે.

આ સત્રીયકાર્યનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય પરીક્ષા માટેની પૂર્વ તૈયારી છે. સત્રીયકાર્યમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોનું માળખું પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રો જેવું હોય છે. પ્રશ્નોના જવાબમાં અભ્યાસ સામગ્રીનું પુનરાવર્તન કરવાનું નથી હોતું. તમે વાંચનથી જે શીખ્યા છો, જે સમજ્યા છો, તે પોતાની ભાષામાં લખવાનું હોય છે. જેથી તમે સ્વાધ્યાયકાર્યો તૈયાર કરવાની કામગીરી ગંભીરતાથી કરશો. તમારે પાઠયક્રમના સ્વાધ્યાયકાર્યોમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખતા પહેલા પ્રથમ પાના ઉપર **નીચે મુજબની માહિતી લખવી જરૂરી છે.**

જવાબ માટે કેવળ(ફક્ત) ફૂલસ્કેપ કાગળનો જ ઉપયોગ કરો અને તે કાગળોને વ્યવસ્થિત બાંધવા

દરે જવાબના પહેલા પ્રશ્ન સંખ્યા આવશ્યક (ફરજિયાત) લખો.

સ્વહસ્તાક્ષર માં જવાબ લખો.

નોંધ :- સત્રાંત પરીક્ષા આપતા પહેલા સ્વાધ્યાયકાર્યો જમા કરાવવા ફરજિયાત છે.

અન્યથા (નહિતર) પરીક્ષા આપવામાં આવશે નહીં.

નોંધણી નંબર:-________________

પૂરું નામ :- ________________

સરનામું :- ________________

મોબાઈલ નં :- ________________

તારીખ :- ________________

અભ્યાસક્રમ :- ____________________

પાઠયક્રમ :- ____________________

સ્વાધ્યાય સંખ્યા:-____________________

અમે ઇચ્છીએ છીએ કે તમે દરેક સત્રીયકાર્ય અલગ અલગ ચોપડામાં સુંદર ભાષામાં ઉપર દર્શાવેલ મુજબની માહિતી સાથે છેલ્લી તારીખ પહેલા અભ્યાસ કેન્દ્ર પર મોકલી આપશો.

જૂના વિદ્યાર્થીઓ (૨૦૦૮ સુધીના) માટે જૂની પધ્ધતિના સ્વાધ્યાયકાર્યો યુનિવર્સિટીની વેબસાઇટ પર ઉપલબ્ધ છે. જે ધ્યાને લેવું.

શુભેચ્છા સહ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠયક્રમ કોડ :- :- FHS-01:માનવવિદ્યાઓ અને સમાજવિજ્ઞાનોમાં બુનિયાદીઅભ્યાસક્રમ

સત્રીયકાર્ય કોડ :- FHS-01/AST-01/TMA/2016

(તમામ પાઠયસામગ્રી પર આધારિત)

અભ્યાસ કેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :-<u>30/06/2016</u> **(કુલ ગુણ:-100)**

વિભાગ-ક વિવરણાત્મક શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૫૦૦ શબ્દોમાં આ□. (૨૦x૨=૪૦)

૧ .ઉત્ક્રાંતિના □રિ□ક્ષ્યમાં ઓજાર નિર્માણ તથા સંસ્કૃતિની વિકાસયાત્રા વિશે મુદ્દાસર સમજાવો.

અથવા

૧ .□ર્યાવરણની સ્થિતિ વિશે ખ્યાલ આ□ી વાતાવરણની અવનતિ તથા સાંપ્રત સંકટ વિશે વિસ્તારથી સમજાવો.

૨ .માનવ સમાજોનું રૂ□ાંતર વિશે વિગતે સમજાવી નગરવાદ અને નગરીકરણ વિશે વિસ્તારથી લખો.

અથવા

૨ .□શુ□ાલન અને કૃષિની શરૂઆત વિશે તબક્કાવાર સમજૂતી આ□ો .

વિભાગ-ખ મધ્યમ શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૦૦ ૦શબ્દોમાં આ□ો).ગમે તે બે (૨x15=30)

૧ ભારતમાં સ્ત્રીઓના દરજ્જા વિશેનો ખ્યાલ આ□ી સ્ત્રીઓની શૈક્ષણિક તથા સામાજિક સ્થિતિ વિશે સમજાવો.

૨ .વસ્તી અને વિકાસ વચ્ચેના આંતર સંબંધોના અભિગમો સમજાવી વસ્તી સંક્રમણ તથા ઝડ□ી વસ્તી વૃદ્ધિના માઠાં □રિણામોને વિગતે વર્ણન કરો.

૩ .જાહેર વિતરણ વ્યવસ્થા અને સામાજિક વ્યવસ્થા વિશે જણાવી બહુ-સ્તરીય આયોજન વિશે ચર્ચા કરો

૪ .□શ્ચિમના દેશોમાં બિનસાંપ્રદાયિકતા વિશે ખ્યાલ આ□ી ભારતમાં બિનસાંપ્રદાયિકતા વિશે સમજાવો.

વિભાગ -ગ નીચે આ□ેલા પ્રશ્નોના ટૂકમાં જવાબ આ□ો).ગમે તે ચાર **(4x5=20)**

૧ .સ્ત્રી આંદોલનો અને ભારતીય સમાજમાં સ્ત્રીનો □લટાતો દરજ્જા વિશે ટૂંકમાં લખો.

૨ .પૂર્વ સંસ્થાનવાદી અર્થકારણની લક્ષણિકતાઓ સમજાવો.

3. ધર્મ નિર□ેક્ષતાનું મહત્ત્વ સમજાવો.

૪ .ભારતમાં □છાતવર્ગો વિશે ટૂંકમાં ખ્યાલ આ□ો.

૫ .બિનસાંપ્રદાયિકતાના માર્ગમાં આડે આવતી સમસ્યાઓ વિશે ટૂંકમાં લખો.

વિભાગ-ઘ હેતુલક્ષી પ્રશ્નો/વિકલ□ (M.C.Q.) આધારિત પ્રશ્નોમાંથી યોગ્ય વિકલ□ શોધી સાચા જવાબ સામે (v) કરો. ખાલી જગ્યા પુરો /હા-ના માં જવાબ આ□ો./જોડકા જોડો.(ગમે તે દશ) **(10x1=10)**

૧. ત્રણ હજાર વર્ષ □હેલાં પૂર્વ આફ્રિકા માનવસભ્યતાનું મહત્ત્વનું કેન્દ્ર હતું એમ કયા વર્ષમાં ખોદકામના પુરાવના આધારે સાબિત થયું ?

(અ) ઇસ.૧૯૩૦ (બ) ઇસ.૧૯૫૦ (ક) ઇસ.૧૯૬૦ (ડ) ઇસ.૧૯૭૦

૨. ઉત્તર ધ્રુવના વિસ્તારોમાં ક્યા લોકો □ોતાની પ્રાકૃતિક □રિસ્થિતિને અનુકૂળ થઇને રહે છે?

(અ) હો□ી (બ) સંથાલ (ક) એસ્કિમો (ડ) ન્યુઅર

૩. મનુષ્ય અને □શુઓ વચ્ચે કેટલુંક સામ્ય છે એવું કયા મનોવાજ્ઞાનિકોએ ઓળખી બતાવ્યું છે ?

(અ) યંગ અને મેક (બ) મેકાઇવર અને □ેજ (ક) કોનરેડલોરેન્ઝ અને સ્કીનર (ડ) જ્હોન્સન અને કિંગ્સલેડેવિસ

૪. ઇ.સ. પૂર્વેના ૭૫૦૦ સમયથી કયા દેશના અલીકોશમાંથી પૂર્વકાલીન માનવોના શરદઋતુના ડેરા-તંબુના પુરાવાઓ મળે છે ?

(અ) ઇરાક (બ) ઇરાન (ક) સુદાન (ડ) ઇજિપ્ત

૫. વાડાબંધી આંદોલન કયા દેશમાં થયું કે જેનાથી ઔદ્યોગિક □ગારદાર કારીગરોનો એક વર્ગ તૈયાર કર્યો.

(અ) અમેરિકા (બ) ફ્રાન્સ (ક) જર્મની (ડ) ઇગ્લેન્ડ

૬. ઇ.સ. ૧૯૧૭માં વિકાસ આયોજનોનો સફરતાપૂર્વક અમલ સૌ પ્રથમવાર કયા દેશમાં થયો ?

(અ) અમેરિકા (બ) ફ્રાન્સ (ક) રશિયા (ડ) જર્મની

૭. કઇ સદીમાં સૌથી □હેલીવાર સમાજ સુધારકોએ સ્ત્રીઓની અસમાન સ્થિતિના સંદર્ભમાં પ્રશ્ન ઉઠાવ્યો ?

(અ) ૧૭મી સદી (બ) ૧૮મી સદી (ક) ૧૯મી સદી (ડ) ૨૦મી સદી

૮. કઇ □ંચવર્ષિય યોજનામાં યોજના આયોગે સ્ત્રી રોજગાર માટે સ્ત્રીનો દ્રષ્ટિબિંદુ આપ્યો

(અ) પ્રથમ □ંચવર્ષિય યોજના (બ)તૃતિય □ંચવર્ષિય યોજના(ક) છઠ્ઠી □ંચવર્ષિય યોજના (ડ)સાતમી □ંચવર્ષિય યોજના

૯. એસોસિએશન ઓફ વિમેન સ્ટડિઝ ઇન ઇન્ડિયા નામની સંસ્થા ક્યા વર્ષમાં સ્થા□ના કરવામાં આવી ?

(અ) ઇસ.૧૯૮૦ (બ) ઇસ.૧૯૮૧ (ક) ઇસ.૧૯૮૨ (ડ) ઇસ.૧૯૮૩

૧૦. ઇ.સ.૧૮૭૫માં અંગ્રેજીના માધ્યમથી □ાશ્ચાત્ય શિક્ષણનું સમર્થન કોણે કર્યું?

(અ) મેકોલે (બ) લોર્ડ રિ□ન (ક) સાયમન કમિશન (ડ) લોર્ડ વેલેસ્લી

૧૧. ઇસ.૧૯૫૭માં કઇ યુનિવર્સિટીના અનુસરણથી કલકત્તા,મુંબઇ તથા મદ્રાસમાં યુનિવર્સિટીની સ્થા□ના કરવામાં આવી હતી ?

(અ) લંડન યુનિવર્સિટી (બ) એક્સ્ફર્ડ યુનિવર્સિટી (ક) સ્ટેનફોર્ડ યુનિવર્સિટી (ડ) કેલિફોનિયા યુનિવર્સિટી

૧૨. ઇસ.૧૯૪૭માં દિલ્હીમાં ભારતીય વિજ્ઞાન □રિષદમાં પ્રમુખ તરીકે કોણે સંબોધન કર્યુ કે “જગતની અને આ□ણા રાષ્ટ્રની સમસ્યાઓ કાજે વિજ્ઞાનનો અભિગમ એકમાત્ર અભિગમ છે અને વિજ્ઞાનનો અભિગમ એટલે વિજ્ઞાનના હાર્દ અને □દ્ધતિનો અભિગમ તેવું હુ બહું દ્રઢ □ણે માનું છું.”

(અ) ગાંધીજી (બ) જવાહરલાલ નહેરૂ (ક) સરદાર વલ્લભભાઇ □ટેલ (ડ) વિનોબા ભાવે